

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/22492,Krajowa-Komisja-Koordynacyjna-Sekcji-GornictwaKrajowa-Sekcja-GornictwaKrajowa-Ko.html>
19.05.2024, 15:24

Krajowa Komisja Koordynacyjna Sekcji Górnictwa/Krajowa Sekcja Górnictwa/Krajowa Komisja Koordynacyjna Górnictwa "S"

Hasło wydrukowane w **Tom IV**

Krajowa Komisja Koordynacyjna Sekcji Górnictwa/Krajowa Sekcja Górnictwa/Krajowa Komisja Koordynacyjna Górnictwa „S”, Ogólnopolski związkowy organ konsultacyjno-doradczy pracowników przemysłu wydobywczego. Pierwszym reprezentantem interesów górniczych w „S” były międzyzakładowe struktury, w których dominowali górnicy: MKR Jastrzębie i MKZ Bytom. X 1980 pojawiły się zarzuty ze strony przedstawicieli kopalnianych ogniw „S”, że MKR Jastrzębie niewłaściwie reprezentuje załogi górnicze. 28 X 1980 na naradzie tejże z przedstawicielami kopalń jastrzębskich i Rybnickiego Okręgu Węglowego postulat utworzenia komisji wyłącznie ds. górnictwa. 7 XI 1980 na spotkaniu górniczych zakładowych komisji założycielskich w KWK Manifest Lipcowy w Jastrzębiu-Zdroju ukonstytuowała się Komisja Górnicza przy MKR Jastrzębie w składzie: przew. Kazimierz Krawczyk (KWK Staszic), z-ca przew. Eugeniusz Grzegoszczuk (KWK XXX-lecia PRL), członkowie: Henryk Goliszek (KWK Sośnica), Kazimierz Tomkiewicz (KWK Wawel), Franciszek Adamus (KWK Brzeszcze), Kazimierz Niemczyk (Wytwórnia Sprzętu Górniczego DEMAG), Ryszard Morawski (KWK Sosnowiec), Adolf Siemaszkiewicz (OUG Rybnik).

Komisja zajęła się sprawami płacowymi górników, kwestią zaopatrzenia rynku, zaangażowała się w akcję odwołania zjazdu Związku Zawodowego Górników, argumentując, że wybrani jeszcze przed powstaniem „S” delegaci nie są rzeczywistą reprezentacją pracowników przemysłu wydobywczego. XI 1980 strajk ostrzegawczy w kopalniach katowickich i protest przedstawicieli załóg górniczych w Zakładowym Domu Kultury KWK Wujek. Komisja Górnicza

MKR Jastrzębie/Komisja Koordynacyjna Górnictwa, zaangażowana w konflikt o czas pracy w górnictwie, stała na stanowisku, że od 1 I 1981 wszystkie soboty powinny być dla pracowników górnictwa dniami wolnymi od pracy (władze przyznawały to prawo jedynie górnikom dołowym i pracownikom tzw. ciągu technologicznego). W konsekwencji ogłoszenie gotowości strajkowej w górnictwie i zapowiedź protestu całej branży na 10 II 1981. Strajku ostatecznie zaniechano wobec nieugiętego stanowiska rządu oraz nacisków KKP „S”. Komisja Górnicza podjęła starania o utworzenie ogólnopolskiej sekcji branżowej górników w ramach „S”.

17 XII 1980 zgoda KKP „S” na powołanie Krajowej Komisji Górnictwa, która miała być ogólnopolskim związkowym organem konsultacyjno-doradczym. Komisja Koordynacyjna Górnictwa zorganizowała wybory do władz nowej struktury. Działania związane z jej powołaniem zakłóciła samowolna akcją grupy sympatyzującej z b. przew. MKR Jastrzębie Jarosławem Sienkiewiczem. 18 II 1981 komunikat tej grupy o utworzeniu Międzyzakładowej Komisji Górnicznej, w reakcji na to władze krajowe „S” oraz MKR Jastrzębie poinformowały, że MKG powstała z inspiracji KW PZPR i nie reprezentuje „S”, oraz ostrzegły przed kontaktami z tą strukturą.

21 II 1981 w Katowicach WZD dokonało wyboru władz Krajowej Komisji Górnictwa: przew. Henryk Sienkiewicz (Główne Biuro Studiów i Projektów Górnictwa w Katowicach), z-ca przew. Zdzisław Kosmański (KWK Szczygłowice), Waldemar Jaworski (KWK Murcki), Józef Smolec (Zjednoczenie Górniczno-Hutnicze Metali Nieżelaznych w Katowicach), sekretarz Zbigniew Bogacz (KWK Piast). W składzie Prezydium Komisji także: Edward Gałązka (KWK Powstańców Śląskich), Leszek Witelus (KWK Czerwone Zagłębie), Jacek Zięba (KWK Victoria w Wałbrzychu), Jan Sierzputowski (KWK 1 Maja), Zbigniew Mrozowski (Przedsiębiorstwo Materiałów Podsadzkowych PW), Antoni Konior (KWK Gliwice), Witold Culic (FADOM Żory), Waldemar Szumniak (kopalnia Boguszów), Seweryn Szkudlarek (Przedsiębiorstwo Budowy Kopalń w Lubinie), Michał Krawczyk (Śląska Fabryka Maszyn Górniczych Montana). WZD ustaliło, że ostateczna struktura organizacyjna branżowej sekcji górnicznej zostanie

przedstawiona przez KKG i zatwierdzona na nast. WZD. KKG działała w siedzibie Zarządu Regionu Śląska i Zagłębia „S” w Katowicach.

Władze krajowe „S” – obawiając się nieporozumień w kwestii kompetencji nowej struktury branżowej – nie zaakceptowały nazwy Krajowa Komisja Górnictwa (zalecenie stosowania nazwy Krajowa Komisja Koordynacyjna Sekcji Górnictwa). Sekcja skupiła się na kwestii przestrzegania czasu pracy w górnictwie i wynagrodzeń za pracę w dni wolne. Protestowano przeciwko wprowadzeniu przez władze tzw. funduszu mobilizacyjnego, z którego finansowano dodatkowe gratyfikacje za pracę w soboty. „S” sprzeciwiła się też pracy górników w soboty w tygodniach, w których wypadały święta (1981 – 5 dni w roku). V 1981 w wyniku protestów i nacisków ze strony KKK SG władze wycofały się z obu rozwiązań. Sekcja górnicza sprzeciwiła się również dodatkowym przydziałom żywności dla kopalń poza reglamentacją, co w sytuacji zaostrejającego się kryzysu gospodarczego budziło konflikty. Przedstawiciele sekcji prowadzili negocjacje z rządem, ministerstwem górnictwa i innymi ogniwami administracji w sprawach dotyczących górnictwa oraz zaopatrzenia rynku.

W okresie kryzysu bydgoskiego tymczasowe przeniesienie siedziby KKK SG do KWK Wujek. W związku z pogarszaniem się sytuacji gospodarczej poparcie apelu KKP „S” z 12 VIII 1981 w sprawie przepracowania 8 wolnych sobót do końca 1981. Komisja przeprowadziła w ministerstwie rozmowy dotyczące rozdziału węgla wydobytego w trakcie tzw. sobót apelowych. W odpowiedzi władze PRL wprowadziły w życie uchwałę nr 199 RM, która oferowała górnikom 300 proc. wynagrodzenia za pracę w soboty i możliwość zakupu atrakcyjnych towarów w wydzielonej sieci handlowej. „S” uznała to za próbę przekupienia górników i skłócenia ich z pracownikami innych branż. Decyzje rządu spowodowały również ostrą dyskusję wewnątrz KKK SG i w efekcie odsunięcie od pełnienia funkcji przew. H. Sienkiewicza i wiceprzew. W. Jaworskiego.

6-7 XI 1981 II WZD sekcji górnicznej (211 delegatów reprezentujących 188 KZ). Przyjęcie statutu wewnętrznego

i schematu organizacyjnego. Sekcja przyjęła nazwę Krajowa Sekcja Górnictwa. Dokonano wyboru nowych władz: przew. Z. Kosmalski, wiceprzew: Zdzisław Wojtczak (PRG Katowice) reprezentujący pion górnictwa głębinowego, Jan Buda (KWB Adamów w Koninie) – pion kopalń odkrywkowych, W. Culic (FADOM Żory) – pion zakładów związanych z przemysłem górnictwem, sekretarz – Tadeusz Tomczyk (PRG Rybnik).

Po 13 XII 1981 działacze sekcji górniczej: Z. Kosmalski, L. Witelusz, J. Sierżputowski, W. Jaworski internowani. 30 XII 1981 aresztowano Z. Bogacza pod zarzutem kierowania strajkiem w KWK Piast, po uniewinnieniu internowano.

8 V 1984, z inicjatywy Tadeusza Jedynaka, reaktywowanie w podziemiu sekcji górniczej jako Krajowej Komisji Koordynacyjnej Górnictwa „S”, działającej przy RKW Regionu Śląsko-Dąbrowskiego w składzie: przew. Jerzy Sołowiej (KWK Gottwald, ps. Rudolf), członkowie: Eberhard Pampuch (KWK Czerwone Zagłębie), Romuald Bożko (KWK Moszczenica), Jan Piontek (KWK Gottwald), Piotr Polmański (KWK Andaluzja), Ryszard Orzeł (KWK Piast), Józef Toniak (KWK Wujek), Bronisław Matusiewicz (KWK Wujek).

KKKG prowadziła działalność informacyjną i propagandową (zbieranie informacji z kopalń, kolportaż wydawnictw niezależnych). Działalność analityczna – sporządzanie raportów o stanie polskiego górnictwa – nie zostało zrealizowane, nie udało się pozyskać zaplecza eksperckiego. Organem prasowym KKKG był „Górnik Polski”. Pracami redakcji do jesieni 1985 kierował Jarosław J. Szczepański, nast. Jacek Cieszewski i Wiesław Rajski oraz Zdzisław Zwoźniak. Publikowano komunikaty władz Związku (w tym KKKG), informacje z kopalń – szczególnie dot. represji i faktów naruszania praw pracowniczych, zwracano uwagę na kwestie bhp i wypadków w górnictwie. 1985 publikacja broszury *Węgiel kamienny*, sygnowanej jako raport KKKG dot. eksploatacji i wykorzystania tego surowca (w rzeczywistości materiał wstępny, określony przez wydawców jako „wprowadzenie do dyskusji”), wydano też broszurę poświęconą katastrofie w kopalni Mysłowice, w której 4 II 1987 zginęło 17 górników. W trakcie działalności KKKG aresztowano m.in. J. Sołowieja i R. Orła (sprawa nie dotyczyła

jednak bezpośrednio działalności KKKG, związana z wpadką podziemnej drukarni w Imielinie). W okresie aresztowania J. Sołowieja (V-VII 1986) za druk „Górnika Polskiego”, organizację kolportażu i zaopatrzenia odpowiadał Z. Zwoźniak.

VIII 1988 poparcie strajków górniczych i wezwanie do udzielenia przez KKKG pomocy protestującym. Na ich potrzeby przekazano sprzęt poligraficzny komisji. Po zakończeniu strajku w KWK Manifest Lipcowy, w trakcie którego ukazały się 3 strajkowe wydania „Górnika Polskiego”, KKKG zaprzestała działalności.

IX 1988 zawiązała się nowa struktura – Tymczasowa Krajowa Komisja Górnictwa „S” w składzie: Ryszard Brzuzy (KWB Bełchatów), Piotr Polmański (KWK Andaluzja), Bogdan Nuciński (KGHM w Lubinie), Zbigniew Gruca (ZRG Łęczna), Alojzy Pietrzyk (KWK Manifest Lipcowy), Grzegorz Stawski (KWK Manifest Lipcowy), Wiktor Krywulko (KWK XXX-lecia PRL). W ten sposób zapoczątkowano działalność obecnej górniczej struktury branżowej w „S”.

Jan Jurkiewicz

[Górniki Polski](#), [Jastrzębie-Zdrój](#), [Katowice](#), [Region Śląsko-Dąbrowski](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)